

Odkryto najstarszą i największą budowlę Majów

5 czerwca 2020

Tradycyjny pogląd na historię Majów mówi, że ich cywilizacja rozwijała się stopniowo, z małymi wsiami pojawiającymi się po raz pierwszy w środkowym okresie preklasycznym (1000–350 przed Chrystusem), a monumentalne konstrukcje zaczęły pojawiać się po tym okresie. Jednak ostatnie okrycia kompleksów ceremonialnych podważają ten pogląd. Teraz dowiadujemy się, że w stanie Tabasco odkryto najstarszą monumentalną konstrukcję Majów i największy taki zabytek prehiszpańskiej architektury.

Wspomniana konstrukcja to olbrzymia ziemna platforma długości 1400, szerokości 400 i wysokości 10–15 metrów. Całkowita objętość konstrukcji jest większa, niż objętość Wielkiej Piramidy w Gizie. Z platformy odchodzi 9 dróg. Dotychczas jej nie zauważono, gdyż wygląda jak naturalne ukształtowanie terenu. Odkrycia dokonano podczas zwiadu lotniczego, w czasie którego wykorzystano LIDAR.

Zabytek znajduje się w Aguada Fénix i jest datowany na lata 1000–800 przed naszą erą. Konstrukcja przypomina wcześniejsze centrum Olmeków w San Lorenzo, którego szczyt rozwoju przypadł na lata 1400–1150 p.n.e. Zauważono jednak pewną zasadniczą różnicę. Dotychczas nie znaleziono tam żadnych rzeźb przedstawiających osoby o wysokim statusie społecznym. Na podobne rzeźby nie natrafiono też w innych miejscach ceremonialnych Majów z tego okresu. Zdaniem specjalistów wskazuje to, że w tym czasie Majowie tworzyli egalitarne społeczeństwo, a hierarchia, która w końcu doprowadziła do pojawienia się królów, narodziła się w późniejszym okresie.

W pobliżu platformy istnieją zbiorniki na wodę i szereg innych

konstrukcji. Archeolodzy przypuszczają, że platforma była miejscem ceremonialnym. „Sądzymy, że przy specjalnych okazjach zbierali się tutaj ludzie zamieszkujący okolice. Prawdopodobnie dokonywano tu obrzędów związanych z kalendarzem. Przypuszczamy, że w ich ramach odbywały się procesje po odchodzących z platformy drogach oraz na znajdującym się na niej kwadratowym placu. W centrum platformy ludzie składali też symboliczne obiekty, jak siekiery wykonane z jadeitu” – mówi Takeshi Inomata z University of Arizona, który kieruje zespołem badającym platformę.

Autorzy badań opublikowali na łamach „Nature” artykuł, z którego dowiadujemy się, że platforma z Aguada Fénix i otaczający ją kompleks konstrukcji były prawdopodobnie wzorowane na tradycji z San Lorenzo. Majańscy budowniczowie połączyli tutaj elementy z olmeckiego centrum z elementami, które pojawiły się po jego upadku, takimi jak standardowy rozkład przestrzenny, który widzimy także później.

Znaleziona na miejscu siekiera z jadeitu może sugerować, że odbywały się tam rytuały podobne do tych z La Venta i Ceibal. Jednak ceramika z Aguada Fénix jest wyraźnie różna od tej z La Venta i przypomina ceramikę z Ceibal. Co prawda na podstawie samej ceramiki nie można wyciągać wniosków o pochodzeniu budowniczych platformy i reszty kompleksu, ale autorzy artykułu uważają, że mieli oni więcej związków z Majami niż z Olmekami. Przypuszczenie takie wzmacnia fakt, że obsydian znaleziony w Aguada Fenix pochodzi z terenów dzisiejszej Gwatemali, podczas gdy obsydian z San Lorenzo był importowany głównie ze źródeł meksykańskich. Wspomniany już brak rzeźb, wskazujący na egalitarne społeczeństwo, również wyraźnie odróżnia budowniczych z Aguada Fénix od mieszkańców olmeckiego San Lorenzo czy La Venty. Jedyne rzeźba znaleziona w Aguada Fénix przedstawia zwierzę.

Autorzy artykułu stwierdzają, że jeśli ich interpretacja jest prawidłowa, to wskazuje ona, iż do istotnych zmian kulturowych i innych innowacji dochodziło nie tylko w wysoko rozwiniętych

centrach miejskich o wyraźniej hierarchii politycznej i społecznej.

Kompleks z Aguada Fénix można porównywać do analogicznych konstrukcji ceremonialnych, które w okresie przedrolniczym pojawiały się w Andach, na Bliskim Wschodzie czy na południowym-wschodzie dzisiejszych USA, a które również wznosiły egalitarne społeczności. Jednak i tutaj widać wyraźną różnicę. Nowo odkryty kompleks powstał na długo po udomowieniu roślin, zatem do jego powstania mogły doprowadzić inne procesy społeczne.

Autorstwo: Mariusz Błoński

Na podstawie: [Nature.com](https://www.nature.com)

Źródło: [KopalniaWiedzy.pl](https://kopalnia wiedzy.pl)